

Кафедра камерного ансамблю

СИЛАБУС КАМЕРНИЙ АНСАМБЛЬ (фортепіано) (навчальна дисципліна)

Освітній рівень	I, освітньо-професійний
Ступінь освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-наукова програма	Підготовка бакалавра

Курс	2-4
Семестр	3-8
ECTS	6
Аудиторних годин	90
Лекції	–
Семінари	–
Практичні	–
Індивідуальні	96
Самостійна робота	84
Семестровий контроль	Залік – 3 Іспит – 4-8

Інформація про викладача

ПІБ, посада	Дедусенко Жанна Вікторівна, завідувачка кафедри, доцент Купріяненко Емма Борисівна, доцент Волик Олексій Олексійович, старший викладач Кучеренко Станіслав Ігорович, старший викладач Міц Оксана Романівна, старший викладач Шадько Максим Олександрович, старший викладач Чуб Максим Андрійович, викладач
Профілі викладачів	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/chamber-ensemble/Dedusenko.pdf http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/chamber-ensemble/Kupriianenko.pdf http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/chamber-ensemble/Volyk.pdf

	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/chamber-ensemble/Kucherenko.pdf http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/chamber-ensemble/Micz.pdf http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/chamber-ensemble/Shadko.pdf https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/chamber-ensemble/Chub.pdf
E-mail	num.chamberensemble@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни.

Силабус навчальної дисципліни складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів. Силабус визначає обсяг знань здобувачів, алгоритм вивчення дисципліни, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів.

Метою вивчення навчальної дисципліни є набуття навичок спільної гри, виховання художнього смаку, розуміння стилю та форми музичного твору камерно-інструментального жанру.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- базові відомості щодо організаційної та творчої роботи в ансамблі;
- теоретичні відомості щодо історії виникнення, еволюції жанру; закономірності будови циклу відповідної музичної епохи;
- специфіку інтерпретації музичного матеріалу певної історичної епохи та стилю композитора; характеристики існуючих виконавських традицій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **уміти**:

- користуватися комплексом виконавських виразових засобів згідно з поставленими технічними та художніми завданнями;
- орієнтуватися у композиторських стилях та відповідних виконавських традиціях;
- аналізувати музичний текст, виокремлювати головний та другорядний за функціями матеріал, визначати структуру твору з усіма ключовими етапами драматургічного розвитку.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **загальних компетентностей**:

ЗК1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

- ЗК7.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК8.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК9.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК11.** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК12.** Здатність працювати автономно.
- ЗК13.** Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- ЗК15.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК16.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК17.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **спеціальних (фахових) компетентностей**:

- СК1.** Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
- СК2.** Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.
- СК3.** Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- СК4.** Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
- СК5.** Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- СК6.** Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- СК7.** Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- СК9.** Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
- СК10.** Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
- СК11.** Здатність оперувати професійною термінологією.
- СК12.** Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- СК13.** Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- СК16.** Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.
- СК17.** Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні

технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних результатів навчання:**

ПРН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.

ПРН 2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого / хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.

ПРН 3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.

ПРН 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН 5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПРН 8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.

ПРН 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

Перелік програм.

II курс

Заліковий модуль 1.

Змістовий модуль 1. Одна або дві частини твору камерно-інструментального жанру (сонати, фортепіанних тріо, квартету тощо) доби бароко або класицизму.

Змістовий модуль 2. Одна або дві частини твору камерно-інструментального жанру доби бароко або класицизму.

Заліковий модуль 2.

Змістовий модуль 3. Одна або дві частини твору камерно-інструментального жанру доби бароко або класицизму.

Змістовий модуль 4. Одна або дві частини твору камерно-інструментального жанру доби бароко або класицизму.

III курс

Заліковий модуль 3.

Змістовий модуль 5. Одна або дві частини твору камерно-інструментального жанру епохи раннього романтизму.

Змістовий модуль 6. Одна або дві частини твору камерно-інструментального жанру епохи раннього романтизму.

Заліковий модуль 4.

Змістовий модуль 7. Одна або дві частини твору камерно-інструментального жанру композитора-романтика.

Змістовий модуль 8. Одна або дві частини твору камерно-інструментального жанру композитора-романтика.

IV курс

Заліковий модуль 5.

Змістовий модуль 9. Одна або дві частини твору камерно-інструментального жанру другої половини XIX – XX ст.

Змістовий модуль 10. Одна або дві частини твору камерно-інструментального жанру другої половини XIX – XX ст.

Заліковий модуль 6.

Змістовий модуль 11. Одна або дві частини твору камерно-інструментального жанру другої половини XIX – XX ст.

Змістовий модуль 12. Одна або дві частини твору камерно-інструментального жанру другої половини XIX – XX ст.

Форми та технології навчання.

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти відвідують індивідуальні заняття. У процесі самостійної роботи здобувачі поглиблено вивчають поточний репертуар, виконують запропоновані завдання.

Навчальні ресурси.

Усі додаткові матеріали, які необхідні для вивчення навчальної дисципліни, надсилаються шляхом використання сучасних комунікаційних засобів (застосунків): Facebook Messenger, Google Meet, Telegram, Viber, WhatsUp, Zoom тощо, у тому числі електронна пошта.

Система оцінювання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту та диференційованого заліку	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
64–74	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання

0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	----------	--	---

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти.

90–100–А– відмінно – вільне орієнтування у музичному матеріалі; легке подолання усіх інструментальних труднощів; демонстрування глибокого розуміння музичної драматургії твору; володіння комплексом виразових засобів.

82–89–В– добре – загалом якісне вивчення твору. Технічні проблеми вирішуються, зміст розуміється, але виконанню не вистачає інтерпретаційної свободи, яскравості та переконливості.

75–81–С– добре – сумлінне вивчення твору, певні проблеми із подоланням технічних завдань, твір художньо не розкривається. Виступу не вистачає творчої активності.

64–74–D– задовільно – наявність помилок, які мають випадковий характер; присутні недоліки володіння штрихами у ансамблі; баланс звучання не враховується. Творча пасивність.

60–63–Е– задовільно – помилки під час гри мають системний характер. Специфіка ансамблевої гри та відповідні виконавські завдання залишаються поза увагою здобувачів.

35–59–FХ– незадовільно (з можливістю повторного складання) – програма не вивчена. Виявляється неспроможність здобувачів долати інструментальні та ансамблеві труднощі, у виконавському відношенні вони непереконливі та безпорадні.

0–34–F– незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) – здобувачі не здатні зіграти власну партію. Програма не відповідає вимогам курсу.

Інклюзивне навчання.

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів у міжнародних та вітчизняних мистецьких конкурсах та фестивалях, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика навчальної дисципліни.

Викладання дисципліни відповідає вимогам Положення Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського «Про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського».

Рекомендовані джерела.

1. Дедусенко, Ж. (2020). Камерні ансамблі для струнних смичкових інструментів та фортепіано французьких композиторів останньої третини ХІХ – початку ХХ століть (на матеріалі творів Г. Форе, К. Дебюссі, М. Равеля). Харків.
2. Карапінка, М. (2010). Камерно-ансамблева альтова соната у творчості французьких композиторів першої половини ХХ сторіччя. *Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка*, 24, 70–77.
3. Карапінка, М. (2015). Камерно-ансамблева альтова соната у творчості англійських композиторів початку ХХ ст. *Музикознавчі студії*, 35, 113–125.
4. Кутлуєва, Д. (2019). Фортепіанні квартети Ф. Мендельсона як явище романтичної епохи. *Аспекти історичного музикознавства*, 16, 143–157.
5. Кутлуєва, Д. (2021). Фортепіанні квартети Л. Бетховена: моцартівські прообрази та авторське ініцію. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії й практики освіти*, 58, 9–22.
6. Кучеренко, С. (2017). Скрипкові опуси Ф. Мендельсона: синтез традиції та новаторства. *Аспекти історичного музикознавства*, 10, 35–50.
7. Міхеєва, Н. (2020). Фортепіанні тріо Й. Брамса в аспекті їх можливих виконавських концепцій (досвід інтерпретаційного аналізу). Харків: Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського.
8. Польська, І. (2003). Камерний ансамбль: теоретико-культурологічні аспекти: автореф. дис... д-ра мистецтвознавства. Київ, Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського.
9. Пупіна, О., Кучеренко, С. (2020). Соната f-moll op. 4 для скрипки та фортепіано Ф. Мендельсона у класі камерного ансамблю. Харків: Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського.
10. Смаричевська, А. (2012). Жанрові принципи романтичної моделі тріо (на прикладі фортепіанного тріо op. 17 Клари Шуман). *Мистецтвознавчі записки*, 21, 41–48.
11. Сумарокова, В. (2016). Соната для віолончелі та фортепіано Віктора Косенка: стиль і виконавська інтерпретація. *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*, 115, 123–132.
12. Badura-Skoda, E., Badura-Skoda, P. (2008). *Interpreting Mozart* (2nd ed.). London: Routledge.
13. Hinson, M., Roberts, W. (2021). *The Piano in Chamber Ensemble*. Bloomington: Indiana University Press.
14. Hsiao, H.-L. (2017). *Revisiting Old Forms: The Piano Trio, the Duo Sonata, and the Sonatine as Seen by Brahms, Tchaikovsky, and Ravel* [Doctoral dissertation, University of Maryland]. DRUM. <https://drum.lib.umd.edu/handle/1903/19290?show=full>.
15. Kruse, P. (2019). *The Other Piano Trio: Works for Violin, Viola, and Piano*. *American String Teacher*, 69(1), 21–28. <https://doi.org/10.1177/0003131318816980>.
16. Lester, J. (2020). *Brahms's Violin Sonatas. Style, Structure, Performance*. New York: Oxford University Press.
17. Scoville, J. (2021). *Crossroads: an examination of the French Sonatas for Violin and Piano written during the First World War* [Doctoral dissertation, University of

California]. UC Santa Barbara Electronic Theses and Dissertations.
<https://escholarship.org/uc/item/6jk5k3mc#main>.

Рекомендовані інтернет-ресурси.

1. Beethoven Piano Trio in E flat. LDSM 2018 Masterclass with the Eblana String Trio. (2020). *YouTube*. <https://www.youtube.com/watch?v=ro4uJ0opevA>.
2. Beethoven: Violin Sonata No.8 Masterclass Noah Bendix-Balgley. (2019). *YouTube*. <https://www.youtube.com/watch?v=LhFSVIU6-NA&t=567s>.
3. Hariolf Schlichtig Masterclass – Viola – Bach: Sonata BWV 1027. (2018). *YouTube*. <https://www.youtube.com/watch?v=HHfjWZC52-k>.
4. IMSLP: Petrucci Music Library. https://imslp.org/wiki/Main_Page.
5. Mendelssohn Piano Trio No. 1 in D Minor. Juilliard Robert Levin Master Class. (2020). *YouTube*. <https://www.youtube.com/watch?v=TR58-fcn5o4>.
6. Miriam Fried Master Class: Ravinia's Steans Music Institute 2018. (2018). *YouTube*. <https://www.youtube.com/watch?v=moPQTMl8Ezw>.
7. Nobuko Imai Masterclass – Viola – Brahms: Sonata op 120/1 – Allegro appassionato. (2019). *YouTube*. <https://www.youtube.com/watch?v=-WsI7oSdZI4>.
8. Pamela Frank Mini Masterclass – Beethoven's Violin Sonata No. 4 in A minor, Op. 23 – Geneva 2018. (2020). *YouTube*. <https://www.youtube.com/watch?v=7XnFdqq2FIE>.